Jerusalemin Raamattukodin

uutisia 2/2023

Shlomaster, Pixabay

”Ei kukaan sytytä lamppua ja pane sitä piiloon vaan lampunjalkaan, jotta sisään tulevat näkisivät valon.” Luukas 11:33

Raamattukoti Jerusalem

Raamattukodin kuulumisia

Rakkaat ystävät!

Tänä vaikeana aikana, ehkä vaikeimpana Israelin historiassa, ihmiset kyselevät mitä tulee tehdä, mihin keskittyä, kun uutiset valloittavat mielen. Kysyin tätä Herralta aloittaessani tätä kirjettä. Raamattu avautui Jeesuksen vastaukseen kysymykseen suurimmasta käskystä Jumalan sanassa. Jeesus vastasi: *”Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydämestäsi, kaikesta sielustasi ja kaikella ymmärryksellläsi... Rakasta lähimmäistäsi, niin kuin itseäsi.”* (Matt. 22:37, 39). Se on kattava vastaus: Keskittykää oleelliseen. Rakastakaa Jumalaa yli kaiken ja osoittakaa sitä auttamalla lähimmäisiä.

Näistä jakeista alkoi Raamattukodin näky 30 vuotta sitten. Syksyllä 1993 Herra antoi selvän ajatuksen perustaa koti raamatunkääntäjille, joita silloin opetin. Kodin, jossa heitä kunnioitetaan ja heistä huolehditaan, niin että he voivat opiskella Raamatun alkutekstiä ja maata välittääkseen sanoman uskollisesti ja hyvin omalle kielelle. Raamattukodin syntyminen liittyy käskyyn rakastaa Jumalaa ja hänen Sanaansa, ja osoittaa sitä käytännössä.

Vuodesta 1995 Raamattukoti on saanut kouluttaa 221 kääntäjää tai konsulttia pitkän opinto-ohjelman kautta. He ovat 57 maasta ja edustavat yli 120 kieltä. Herran armo on ollut ihmeellinen ja ylenpalttinen.

Viimeiset kolme vuotta olemme saaneet palvella käännöskonsultteja ja konsulteiksi valmistautuvia. Tämän tasoinen koulutus alkoi tri **Reinier de Bloisin** tultua Raamattukodin akateemiseksi johtajaksi v. 2021. Hän kutsui Raamatun tekstin asiantuntijoita luennoitsijoiksi Heprealaisen yliopiston Rothbergin koulun alaiseen opinto-ohjelmaamme. Vanhan testamentin konsulteista on suuri puute.

Kevään 2023 opintokurssi

Kurssin yksitoista konsulttia tai konsultiksi valmistuvaa yhdeksästä maasta saivat päätökseen hyvin vaativan viiden kuukauden opinto-ohjelman. Sen kuusi kurssia sisälsi yhteensä 315 tuntia Raamatun heprean tekstiin liittyviä opintoja sekä 18 opintoretkeä ja niihin liittyvät luennot. Päättäjäisissä 29.6. todistukset jakoi Heprealaisen yliopiston Rothbergin kansainvälisen koulun edustaja. Onnittelujen lisäksi opiskelijoita muistutettiin suuresta vastuusta työssä, jossa tehtävänä on välittää Jumalan sanaa uusille kansoille.

Syksy 2023

Elokuussa 2023 pidettiin **Bob Carterin** perustama ja johtama kuukauden kestävä kurssi, joka on tarkoitettu Vanhan testamentin konsulteiksi valmistautuville Uuden testamentin konsulteille. Tuon kurssin opinnot alkavat aina edellisen vuoden lokakuussa viikoittaisella Elävä heprea -zoom-opetuksella, joka päättyy elokuussa intensiivikurssiin Israelissa. Tämä oli jo seitsemäs kurssi, osanottajia oli kaksitoista. Sen on suorittanut yhteensä 59 henkilöä, pääasiassa länsimaista kotoisin olevia konsultteja, jotka työskentelevät suurissa kieliryhmissä.

Syyskuussa toteutettiin portugalinkielinen lyhytkurssi brasilialaisille kääntäjille, joista suurin osa työskentelee Amazonin intiaaniheimojen parissa. He saivat kokea ja nähdä Raamatun väkevän todellisuuden. Kurssin oppaina olivat portugalia puhuva opas sekä **Ronit Maoz**. Kurssin todistusten jakotilaisuus oli täynnä intoa ja iloa. Saimme **Halvorin** kanssa kokea kaikkia raamatunkäännöstyössä olevia yhdistävän vahvan yhteenkuuluvuuden tunteen. Kaikkien päämäärä on välittää pyhä Sana ”kaikille kansoille”. Se perustuu alussa mainitsemiin jakeisiin: Rakastaa Jumalaa ja sanaansa yli kaiken, ja pyhittää elämä sanan ymmärtämiselle ja sen välittämiselle toisille kansoille.

Nyt hirsikoti palvelee Jad Hashmonan tarpeita

Israelissa 7. lokakuuta tapahtuneen hirvittävän verilöylyn jälkeen ja jatkuvan rakettitulituksen takia Israel julisti sodan Hamasia vastaan. Hamas on päivittäin lähettänyt raketteja Israelin siviilikyliin ja kaupunkeihin, nyt jo yli 10 000 (tilanne 14.11.). Tästä ei kuulla, sillä rautakupu estää suurimman osan. Mutta yritys vahingoittaa jatkuu koko ajan.

Hirsikoti on ollut nyt siunauksena Jad Hashmonan asukkaille monin tavoin. Kalliokappelissa on pidetty ensiavun kurssia, pyhäkoulua ja naisten rukouspiirejä.

Kevätkurssin yhdeksän opiskelijaa sekä Or Nakirekanti (vas.) ja Bob Carter (oik.). Kuvasta puuttuu kaksi opiskelijaa.

Brasilialaisten ryhmä portailla, jotka johtivat Jerusalemin temppelialueelle Jeesuksen aikana. Osa portaista on alkuperäisiä.

On aika kiittää teitä kuluneesta vuodesta 2023. Olette olleet mukana monin tavoin; vapaaehtoisina, rukouksin ja lahjoituksin. Olette mahdollistaneet opiskelut, kun suurimmalla osalla 11 opiskelijasta ei ollutkaan varoja, jotka heidän järjestönsä olivat aiemmin luvanneet. Olette mukana maailmanlaajuisessa lähetystyössä Raamattukodin raamatunkääntäjien ja konsulttien koulutuksen kautta, joka antaa kansoille uskollisesti käännettyä puhdasta Jumalan sanaa.

Palmin 23:4 sanat lohduttakoon meitä näinä päivinä. *”Vaikka minä kulkisin kuoleman varjon ’syvässä’ laaksossa, en minä pelkää pahaa, sillä Sinä olet minun kanssani”* (käännös hepreasta). Uskomme, että Jumala, joka on koonnut kansansa meidän aikana takaisin omaan maahansa, meidän silmien nähden, tulee myös suojelemaan sen ja toteuttamaan lupauksensa, vaikkakin kärsimyksien kautta. Tärkeintä on nyt esirukoukset Israelin puolesta, sotilaiden puolesta rintamalla, joiden joukossa myös kolme lastenlastamme. Rukoillaan suojelua Israelin ja Gazan siviileille! He ovat läheisiämme.

Rakkain terveisin ja kiitoksin,
Herran armon varassa
Mirja ja Halvor Ronning
Raamattukodin perustajat

Kevään 2024 kurssi

Tammikuun puolivälissä alkavalle kevätkurssille on kymmenen hakijaa seuraavista maista: Kamerun, Nigeria, Norsunluurannikko, Sambia, Tansania, Uganda, Zimbabwe, Suriname ja Yhdysvallat. Kurssille pääsyn edellytys on heprean kielen kokeen läpäiseminen. **Luka Manevich** valmentaa heitä zoomin kautta joulukuussa pidettävään kokeeseen. Suurin osa hakijoista on Afrikasta ja useimmat heistä tarvitsevat stipendin voidakseen osallistua kurssille.

Yksi hakijoista on pastori **Simon Masiga** Ugandasta. Hän toimii konsulttina ludabirin kielen Uuden testamentin kääntämisessä Itä-Ugandassa Raamattuseuran hankkeessa. Viisi UT:n kirjaa on jo käännetty. Raamattukodin kurssi antaisi hänelle valmiuksia käyttää hepreankielistä lähdekirjallisuutta ja Raamatun maahan tutustuminen auttaisi ymmärtämään paremmin tekstin historiallista ja kulttuurista taustaa. Koska Ugandan Raamattuseuran maksama palkka on varsin pieni, Simon ei ole pystynyt opiskelemaan Raamatun kieliä pidemmälle. Hän on anonut stipendiä Raamattukodilta kurssille osallistumiseen.

Pastori **Christian Fai** on kotoisin Kamerunista, mutta asuu nyt Nigeriassa koska kotimaassa on sota. Hän toimii koordinaattorina engenninkielisen Raamatun kääntämisessä, jossa hän aiemmin oli kielen ja eksegetiikan asiantuntijana. Sitä ennen hän oli mukana tarkistamassa ekpeye-kielen raamatunkertomuksia. Hänen tavoitteenaan on tulla käännöskonsultiksi, johon Raamattukodin kurssi antaisi hänelle tärkeitä valmiuksia.

Or Nakirekanti

Simon Masiga Ugandasta valmistautumassa kevään kurssin pääsykokeeseen.

Elokuun kurssin osanottajat ja vapaaehtoiset yhteisellä aterialla. (Kuva Markku Kiuru.)

Sota muutti suunnitelmia

Lokakuussa tapahtunut terrori-isku Israeliin ja sitä seurannut sota muutti Raamattukodin kalenterin. Rukousta tarvitaan työn suunnitteluun, kirjoittaa Raamattukodin johtaja Bob Carter kuulumisissaan.

Amyllä ja minulla oli etuoikeus ja suuri siunaus viettää syyskuun alussa runsas viikko Suomessa ja tavata monia Raamattukodin ystäviä. Oli rohkaisevaa tavata ihmisiä, jotka ovat yhtä innostuneita työstä kuin mekin.

Tulimme Suomeen melkein suoraan elokuussa pidetyn intensiivisen kurssin jälkeen. Siihen osallistui 12 Vanhan testamentin käännöskonsultiksi opiskelevaa kääntäjää kahdeksasta maasta.

Elokuussa olimme hieman huolissamme 2024 kevätkurssin vähäisestä hakijamäärästä. Mutta Jumala toi ihmisiä ja nyt kevään kurssille on kymmenen hakijaa. Ensi elokuun kurssille tuli niin paljon hakijoita, että minun oli pyydettävä viittä heistä odottamaan seuraavaan vuoteen. Monet opiskelijoista tarvitsevat stipendin, koska heillä ei ole riittävää taloudellista tukea järjestöiltään.

Syksyn kurssit peruuntuivat

Lokakuun 7. päivä muistetaan pitkään Hamasin hirvittävän hyökkäyksen vuoksi Gazan kaistan lähellä sijaitseviin Israelin kaupunkeihin ja tuhansien Israeliin ammuttujen rakettien vuoksi. Terroristit tappoivat viattomia siviilejä, myös vauvoja ja vanhuksia. Kukaan Raamattukodin henkilökunnasta ei ole loukkaantunut raketti-iskuissa, vaikka yksi osui Abu Goshin kylään vain kolmen kilometrin päässä Jad Hashmonassa sijaitsevasta Raamattukodista. Henkilökuntamme lähisukulaisia palvelee Israelin armeijassa, ja rukoilemme heidän turvallisuutensa puolesta.

Avoin konsulttikurssimme Raamatun maa -kurssi oli tarkoitus pitää 15.–28. lokakuuta, ja kaikki osanottajat olivat saaneet viisuminsa. Tarvitsemme nyt viisautta löytääksemme uuden, kaikille sopivan ajankohdan.

Lokakuussa edustin Raamattukotia maailman suurimmassa raamatunkäännöskonferenssissa Dallasissa. Sain keskustella eri raamatunkäännösjärjestöjen edustajien kanssa heidän Raamatun heprean ja Vanhan testamentin koulutustarpeistaan. Ohjelmamme herättivät paljon kiinnostusta.

Marras-joulukuuksi oli suunniteltu Sananlaskujen kurssi **Murray Salisburyn** johdolla. Sen piti olla ensimmäinen varsinainen hybridikurssimme, jossa olisi sekä Raamattukodissa läsnä olevia opiskelijoita että verkko-opiskelijoita. Heitä varten hankittiin suomalaisten lahjoittamin varoin erityinen mikrofoni ja kaiutin. Jouduimme kuitenkin siirtämään tuon kurssin sekä Israelin turvallisuustilanteen että hakijoiden vähyyden vuoksi. Pyrimme nyt löytämään kurssille uuden ajankohdan.

Katse uuteen vuoteen

Seuraava tapahtuma Raamattukodilla on 4.–17. helmikuuta järjestettävä Raamatun maa -kurssi. Rukoillaan, että opiskelijamme voivat taas tulla Israeliin. Rukoilkaa myös kevään 2024 kurssin puolesta, joka alkaa tammikuun puolivälissä verkko-opetuksella.

Rukoilettehan myös Amyn ja minun puolestani, kun keskitymme nyt työni toiseen osaan eli Vanhan

Bob Carter edusti Raamattukotia raamatunkäännöskonferenssissa Dallasissa.

testamentin käännöstiimien palvelemiseen Etelä-Aasiassa. Matkustan sinne helmi- ja maaliskuussa tarkastamaan 1. ja 2. Kuninkaiden kirjan ja johtamaan VT:n johdantotyöpajaa kuudelle tiimille, jotka viimeistelevät Uutta testamenttiaan ja alkavat kääntää Vanhaa testamenttia.

On erittäin rohkaisevaa ja suuri siunaus, että te suomalaiset Raamattukodin ystävät jatkatte kanssamme tässä tärkeässä työssä, jossa koulutetaan ihmisiä raamatunkäännöstyöhön. Ja he kouluttavat edelleen toisia. Ajatus ihmisten opettamisesta, jotta he voivat vuorostaan opettaa muita, oli tärkeä apostoli Paavalille: *"Mitä olet monien todistajien läsnä ollessa minulta kuullut, usko se luotettaville ihmisille, jotka sitten kykenevät opettamaan muitakin"* (2. Tim. 2:2). Kiitos, että olet mukana toteuttamassa tätä tehtävää.

Shalom-terveisin Pohjois-Carolinasta, Yhdysvalloista,
Bob Carter
Raamattukodin johtaja

Esittelyssä Or Nakirekanti

Raamattukodin käytännön asioista toimistolla vastaa tätä nykyä Or Nakirekanti.

Orin vastuulla on Raamattukodin päivittäinen toiminta.

– Huolehdin opiskelijoista heidän hakemuksen saapumisesta lähtien ja yhdistän heidät **Luka Manevichin** kanssa, joka auttaa heitä valmistautumaan heprean kielen pääsykokeeseen. Autan opiskelijoita yliopiston hyväksymisprosessin ja viisumiprosessin läpi. Koordinoin lukukauden ohjelmaa **Bob Carterin** ja **Reinier de Bloisin** kanssa, jotka vastaavat ohjelman akateemisesta puolesta. Lisäksi seuraan talousasioita ja byrokratiaa yhdessä **Halvor Ronningin** ja taloudesta vastaavan **Sirpa Nykäsen** kanssa ja teen tarvittavia toimistotehtäviä. **Mirja** ja Halvor ovat edelleen työssä mukana tukena ja neuvonantajina.

Orin yhteys Raamattukotiin syntyi vuonna 2016, jolloin Mirja pyysi häntä ja hänen miestään auttamaan erään opiskelijaryhmän kanssa. Kolme vuotta myöhemmin Mirja tuli kysyneeksi Orilta tuntisiko hän ketään, joka voisi auttaa Raamattukodin toimistossa. Or koki, että se oli kutsu hänelle itselleen.

Orilla on mielenkiintoinen tausta, ja hän on ehtinyt palvella eri puolilla maailmaa.

– Synnyin uskonnollisessa kibbutsissa, jonka perustivat Saksasta vainoja paenneet isoisovanhempani. Vanhempani olivat salaa uskovia, ollessani 13-vuotias he muuttivat Ranskaan. Kolmen vuoden kuluttua palasimme Israeliin, Jerusalemiin. Suoritin asevelvollisuuteni, minkä jälkeen lähdin lähetyskouluun Mosambikiin. Sitten menin palvelemaan Intiaan, missä tapasin mieheni **Srin**. Menimme naimisiin vuonna 2014 ja perustimme Israeliin palvelutyön, jonka nimi on Israel Movement. Sillä on Jerusalemissa oma työkeskus.

Orin äiti on heprean opettaja, joten rakkaus heprean kieleen ja Raamattuun syttyi jo kotona.

– Näen usein miten suuri ero alkuperäistekstin ja sen englannintai ranskankielisen käännösten välillä on. Koska lähetystyö on minulle tärkeää, Raamattukodin työssä minua innostaa, että autamme edistämään Raamatun kääntämistä eri kielille.

Työssä Oria innostavat myös ennen kaikkea ihmiset, opiskelijoiksi tulevat kääntäjät ja konsultit. Iloa tuo on myös yhteys luennoitsijoihin ja koko Raamattukodin tiimiin. Työn lisäksi Orin pitävät kiireisinä perheen kolme pientä tytärtä.

Raamattukodin tiimi Mevasseretin kodilla, oikealta Or Nakirekanti (operatiivinen johto, toimisto), Bob Carter (Raamattukodin johtaja), Halvor Ronning (Raamatun maan kurssien neuvonantaja), Luka Manevich (heprean opettaja), Mirja Ronning (Raamattukodin tilojen koordinointi), Sirpa Nykänen (talousasiat) ja Wilma Bosman-Levy (lyhytkurssit).

Raamatun tunteminen eri näkökulmista on tärkeää tekstin kääntämisessä

Käännöskonsulttina toimiva Teija Greed osallistui muutama vuosi sitten Raamattukodin kurssille Israelissa. Raamatun maahan tutustuminen antoi hänelle uusia näkökulmia Raamatun tekstiin ja sen kääntämiseen.

Megiddon rauniokumpu Tel Megiddo Pohjois-Israelissa kohoaa Jisreelin tasangon laidalla. Tämä muinainen kulttuurien ja kansojen kohtaamispaikka oli minulle yksi kohokohdista Raamattukodin käännöskonsulteille järjestämälle kurssilla. Tästä Raamatun historiassa ja maantieteessä merkittävästä paikasta on tehty arkeologisia löytöjä 27 kerroksesta. Megiddon lisäksi saimme tutustua moneen muuhun Raamatussa mainittuun paikkaan kaksiviikkoisen kurssin aikana. Asiantuntevien opettajien johdolla retkemme ulottuivat etelästä Beerseban rauniokummulta pohjoiseen Danin alueelle ja idästä Kuolleeltamereltä länteen Kesareaan.

Työssäni SIL Internationalin käännöskonsulttina osallistun Venäjän ei-slaavilaisten kielten raamatunkäännöstyöhön auttamalla ja ohjaamalla tiimejä Raamatun eksegeesiin ja tulkintaan liittyvissä kysymyksissä. Yhteisen työmme päämääränä on käännös, joka on merkitykseltään uskollinen Raamatun sanomalle sekä kieleltään ymmärrettävä ja luonteva, ja jonka kielenpuhujat ottavat mielellään käyttöön. Opintomatkalla saimme monipuolisia valmiuksia työhömme: käytännön käännöstyössä on välttämätöntä ottaa huomioon maantieteen ja kulttuurin vaikutus Raamatun tapahtumiin.

Kun näimme Megiddon ja Jisreelin tasangon omin silmin, Toisen Kuninkaiden kirjan kertomus (23:29–30) Juudan kuninkaan Josian traagisesta lopusta farao Nekon lyömänä sai konkreettiset puitteensa. Kun Lakisin rauniokummulla saimme tutkia kaupunginmuurin monihuoneista porttia, on paljon helpompaa ohjata kääntäjiä Hesekielin lukujen 40–44 arvoitukselliseen temppelinäyn työstämisessä. Miellämme portin yleensä ison oven kaltaiseksi avattavaksi rakennelmaksi, mutta heprean ša'ar-sana portille voikin viitata kokonaiseen rakennukseen, kuten Hesekiel 40:10:ssä.

Konsulttien lisäksi myös äidinkieliset kääntäjät ovat saaneet tutustua Pyhään maahan Raamattukodin kursseilla. Runsaat kolme vuotta sitten matkustin Moskovaan työskentelemään Vanhan testamentin baškiirikääntäjä **Gölsirän** kanssa. Hän oli juuri palannut kurssilta Israelista, ja vielä 20 vuoden kääntäjän kokemuksen jälkeenkin hän oli oppinut paljon uutta. Hän kertoi innokkaana: ”Nyt, kun olen paikan päällä nähnyt, millainen on vesisäiliö, haluan tarkistaa baškiirikäännöksen kohdat, joissa näistä puhutaan.” Baškiirinkielinen koko Raamattu julkaistiin tänä vuonna.

Tämän vuoden syyskuussa me suomalaiset raamatunkäännöntyössä mukana olevat saimme kokoontua Tampereen Teopoliksessa yhteiseen tapaamiseen, kun Raamattukodin uusi johtaja **Bob Carter** vaimonsa **Amyn** kanssa vieraili Suomessa. Bob jakoi meille kokemustaan ja tietämystään Vanhan testamentin eri kysymyksistä kuten Jumalan nimien kääntämisestä. Yhdessä pohdimme monia tärkeitä käsitteitä työskentelykielissämme, mikä on suureksi hyödyksi työssämme. Itselleni silmiä avasi Bobin opetus siitä, kuinka 3. Mooseksen kirjan rakenne tukee sen keskeistä sisältöä.

Se mitä opin Raamattukodin Raamatun maa -kurssilla ja ammattilaistapaamisessa osoittaa entistä selkeämmin, kuinka tarpeellista sekä työn kannalta että henkilökohtaisesti on Raamattuun perehtyminen eri näkökulmista: Raamattu on kokonaisuus, jossa historia, maantiede, kulttuurit, kielet, teologia ja elämää tuova sanoma kohtaavat.

Teija Greed

Lakisin kaupunginmuurin monihuoneinen portti.

Teija Greed, taustana Juudean vuoria.

Puunrunkoja Karmel-vuoren tuhoisan metsäpalon jäljiltä 13 vuoden takaa.

Luonto ja profeetta puhuvat toivosta

Israelissa taistelemme nyt olemassaolostamme, taistelemme voidaksemme elää juutalaisina Israelissa, ja juutalaisina diasporassa. Lokakuisen ”mustan lauantain” jälkeen sota riehuu useilla rintamilla. Tuhannet sotilaat ja reserviläiset, miehet ja naiset, nuoret ja vanhat, ovat jättäneet perheensä ja vaarantavat henkensä yrittäessään turvata maamme selviytymisen. Tuhannet ovat joutuneet lähtemään kodeistaan. Kaapattujen panttivankien kohtalosta ei ole tietoa.

Ennen terrori-iskua pahoin jakautunut kansa on nyt yksimielisinä auttamassa toinen toisiaan. Tiedämme, että vain yhdessä voimme selviytyä. Ihmiset kaikilta elämänaloilta, joilla on täysin erilaiset näkemykset, ponnistelevat nyt yhdessä maan selviämisen eteen, kukin omalla tavallaan, kukin kykyjensä mukaan.

Tämä uudistunut henki antaa toivoa siitä, että voimme pian aloittaa Israelin uudelleenrakentamisen. Etsin vertauskuvaa tälle toivolle luonnosta ja Raamatusta.

Olin äskettäin mukana matkaoppaiden ryhmässä, joka halusi muutamaksi tunniksi ”paeta” synkkää todellisuutta. Kävelimme Karmel-vuoren polkua ja vaikka talviaika ei ole vielä alkanut, metsä oli yllättävän vehreä: mäntyjen kiiltäviä neulasia, tukevia tammia, terebinttejä, pensaita ja pieniä ruusunpunaisia krookuksia.

Tiheän metsän keskeltä löytyi iso kasa kuolleita puunrunkoja, jotka todennäköisesti metsänvartijat olivat siirtäneet syrjään. Ne olivat kuin muistomerkki vuonna 2010 tapahtuneesta Israelin suurimmasta ekokatastrofista. Silloin 2. lokakuuta alueella syttyi tuhoisa tulipalo. Yli 17 000 ihmistä ja useita kyliä evakuoitiin, neljä miljoonaa puuta paloi ja lähes 15 000 hehtaaria metsää tuhoutui, 44 ihmistä menetti henkensä. Karmelin luonnonsuojelualue kärsi pahoin. Viranomaiset arvelivat, että alueen toipuminen veisi kymmeniä vuosia. Kuitenkin nyt retkellämme noita kuolleita runkoja lukuun ottamatta oli vaikea nähdä mitään jälkiä tuosta tuhoisasta tulipalosta.

Vehreät puut toivat mieleeni Jobin kirjan jakeet: *”Onhan puullakin toivo: vaikka se kaadetaan maahan, se kasvaa uudelleen, eikä siltä vesaa puutu. Vaikka sen juuri vanhenee maassa ja kanto kuolee mullassa, se versoo jälleen veden tuoksusta ja työntää oksia kuin istutettu taimi.”* (Job 14:7–9).

Metsää katsellessani nämä jakeet puhuttelivat minua. Meidän pitää rohkaista toivoamme muistuttamalla itseämme siitä, että aina on toivoa, jopa äärimmäisten katastrofien ja kuoleman kohtaamisen jälkeen. Profeetta Jesaja ilmaisee saman asian sanomassaan Israelin kansalle: *”... sillä niin kuin ovat puiden päivät, niin ovat elinpäivät minun kansani keskuudessa...”* (65:22).

Näinä päivinä voimme nähdä Israelin kansassa tuota puun luontaista kestävyyttä. Toivon vilpittömästi, että olen oikeassa ja että kansan kestävyys säilyy.

Ronit Maoz
Raamatun maan ja luonnon asiantuntija, turistiopas

Adelen kielen kääntäjät tarkistamassa 1. Kuningasten kirjaa.

Tuemme adelenkielistä raamatunkäännöstyötä

Togolainen **Koffi Nyakou** osallistui Raamattukodin viiden kuukauden kurssille keväällä 2018. Hän kääntää nyt Vanhaa testamenttia äidinkielelleen adeleksi. Jerusalemin Raamattukodin ystävät ry on tukenut häntä vuoden 2019 alusta lähtien maksamalla hänen palkkansa Wycliffe-järjestön kautta. Uusi testamentti julkaistiin adeleksi vuonna 1996.

Koffi kertoo käännöstiimin saaneen valmiiksi 1. Kuningasten kirjan ja nyt on meneillään 2. Kuningasten kirjan konsulttitarkistus. Toisesta Samuelin kirjasta on saatu valmiiksi ensimmäinen luonnos.

Raamattukodin tilaisuuksissa myydyistä käsitöistä saaduilla varoilla olemme tukeneet adelenkielistä lukutaitoprojektia. Se sisältää erilaisia ohjelmia kuten luku- ja kirjoitustaidon opetusta, Lukutaito elämän hyväksi -ohjelman (Literacy for Life) seurakunnissa sekä kielen työpajoja yhteisöissä, jotka ovat kaukana adelenkielisistä yhteisöistä. Myös radio on apuna työssä.

Adelen kielen puhujia on Togossa ja Ghanassa yhteensä noin 60 000. On tärkeää, että myös pienten kansanryhmien äidinkieliä vahvistetaan ja opetetaan, ja ennen kaikkea saadaan heille koko Raamattu omalla kielellä. Ohessa erään nuoren kokemuksia oman kielen käyttämisestä.

Koffi lähettää ystäville lämpimät kiitokset tuesta. Erityisesti tänä aikana, kun hän on työnsä ohessa suorittanut maisterin tutkinnon, tuki on ollut suuri apu hänelle ja hänen perheelleen. Koffi valmistui teologian maisteriksi Loméssa Togossa marraskuussa 2023.

Koffi ja Estelle Nyakou.

Togolaisen **Nestor Mawuenan** äidinkieli on adele. Hän kertoo, että kieltä ei opeteta koulussa eikä sillä ole oppimateriaalia, koska se on vähemmistökieli. Opetusta annetaan vain kahdella maan virallisella kielellä ja ranskaksi.

– Vielä jokin aika sitten oman kielen puhumisesta koulussa rangaistiin, jopa adelenkielisissä yhteisöissä. Rangaistukseksi kaulaan ripustettiin luu. Meidät pakotettiin koulussa puhumaan vain virallista kieltä. Adelea puhutaan vain kotona.

Nestor kertoo, että adelea ei voi käyttää esimerkiksi sairaalassa.

– Siellä käytetään yleensä vain kansallisia kieliä ja maan virallista kieltä. Adelea äidinkielenään puhuvat lääkärit eivät kuitenkaan osaa adelea kovin hyvin, koska he ovat olleet niin pitkään poissa kotipaikoiltaan ja ovat unohtaneet kielen.

Psalmit sydämen kielellä

Aché-kansa sai psalmit omalla kielellään

Juhlimme marraskuun alussa aché-kansan kanssa psalmien kirjan käännöksen valmistumista. Psalmien kääntäminen oli suuri haaste. Käännöstyö ja tarkistaminen vei kaksi vuotta. Käännöstiimi teki työtään sitoutuneesti ja koko sydämestään. He tiesivät, että psalmien sanoma ja ilmaisutapa puhuttelisi heidän kansaansa.

Psalmit sisältävät rukouksia ja lauluja, jotka auttavat uskovaa olemaan lähempänä Jumalaa. Esimerkiksi valituspsalmit rohkaisevat epätoivon tai pettymyksen hetkellä löytämään taas luottamuksen Jumalaan. Achélaisilla on omia musiikkityylejä eri tunteille. Esimerkiksi valituslaulutyylin nimi on *pre'e chinga*, joka tarkoittaa *itkevää musiikkia*. Nyt he voivat käyttää valituspsalmeja omalla tyylillään ja löytää luottamuksen Jumalaan.

Kääntäjä **Vicente Piragi** piti ensimmäisen saarnan achéksi käännetystä psalmista yksi. Kuulijat pohtivat sen sanomaa siitä kuinka tärkeää on mietiskellä Jumalan sanaa yötä päivää, jotta saisimme todellista hyvinvointia. Achét asuvat joen varrella, joten heidän on helppo ymmärtää kuva vesipurojen viereen istutetusta puusta.

Lähetystyöntekijöinä minulle ja **Paulille** on suuri ilo saada olla mukana käännöstyön prosessissa. Tehtävämme työssä ei ole vain saada käännös valmiiksi ja painetuksi vaan tehdä käännösprosessin kautta Jeesuksen opetuslapsia. Aché-kansan keskellä olemme saaneet nähdä uusien uskovien kasvavan Jumalan sanan tuntemisessa. Työskentelemme myös neljän muun Paraguayn etnisen ryhmän kanssa konsultteina ja käännöstyön johtamisessa tavoitteena Jumalan sana sydäntä koskettavalla äidinkielellä. Suuri kiitos kaikille tukijoillemme siitä, että olette mukana tässä tehtävässä.

Jose ja Pauli Oviedo

Aché-kansa on saanut psalmit omalla kielellään.

Jose ja Pauli Oviedo osallistuivat käännöskonferenssiin Dallasissa lokakuussa.

Oviedot työskentelevät Paraguayssa LETRA-järjestön kautta. Maassa puhutaan 19 kieltä sekä virallisia kieliä, espanjaa ja guarania. Lisäksi heillä on oma viittomakieli. Käännöstyötä tehdään LETRA:n kautta nyt viidelle kielelle sekä toisella käännösjärjestöllä on neljä projektia. Koko Raamattu on seitsemällä kielellä ja yhdeksälle kielelle on käännöstyö meneillään.

Konsulttitarkistukset:
- Aché: Loppuvuonna aloitetaan Jobin ja profeettojen kirjojen tarkistukset.
- Mice de istmo: Kesäkuussa saatiin päätökseen 2. korinttilaiskirjeen tarkistus. Heprealaiskirjeen käännös valmistuu lähiaikoina ja sen tarkistus on vuonna 2024.
- Mbya guarani: Matteuksen evankeliumin tarkistus valmistui syyskuussa. Sen oikoluku on marraskuussa.
- Pajapanin nahuatl: Roomalaiskirjeen ja 1. korinttilaiskirjeen tarkistus marras-joulukuussa.
- Toba maskoy ja chamacoco: 1. Mooseksen kirjan tarkistus on meneillään ja jatkuu vuonna 2024.

Jerusalemin Raamattukodin ystävät ry on tukenut vuodesta 2022 lähtien Oviedon pariskunnan työtä osakannatuksella LETRA:n kautta.

Raamatuntekstin jäljentäjä esittelemässä toorarullaa. (Kuva Markku Kiuru.)

Heprean avaimia sanaan

Israelissa heprean kielen maisteriksi opiskellut Kaija Turunen on tuttu Raamattukodin tilaisuuksista, joissa hän avaa kuulijoille löytöjä Raamatun heprean rikkauksista. Tässä hän tekee selkoa käsitteestä Herran oikea käsi.

Heprean käsitteellä *oikea käsi* on ihan oma sanansa. Käsi on hepreaksi *JaDh*, mutta oikea käsi on vain yksi sana *JaMIN*. Näiden sanojen merkityskentät menevät luonnollisesti osin myös päällekkäin (Jes. 45:12; Jes. 48:13).

Oikea käsi on vasemman peilikuva. Oikea käsi viittaa usein parempaan puoleen tai valintaan, sillä onhan useimmilla meistä oikea käsi toista vahvempi (Srn. 10:2). Se, että joku piti kiinni henkilön oikeasta kädestä tai oli tämän oikealla puolella, merkitsi puolustuksen ja turvan antamista tälle. Jumalaan turvan antajana viitataan mm. psalmeissa (Ps. 16:8, 73:23).

Ilmansuunnista puhuttaessa Raamatun hepreassa oikea käsi tarkoittaa myös etelää, koska itään päin katsottaessa etelä on oikean käden puolella (1. Sam. 23:24). Itä taas on suoraan eteenpäin, koska Lähi-idän kulttuurit ovat perinteisesti olleet itäsuuntautuneita.

Käsite *Herran oikea käsi* viittaa ennen kaikkea Jumalan voimaan ja kuninkaalliseen valtaan. Sillä on Raamatussa erityisesti messiaaninen merkitys. Se viittaa siis vahvasti Messiaaseen, Jeesukseen. Messiaaninen tulkinta löytyy myös rabbiinisesta kirjallisuudesta.

Psalmin 118 jakeissa 15–16 esiintyy kolme kertaa ilmaus Herran oikea käsi, mikä liittyy sanaan pelastus, *JeShUʿaa(H)*. Samasta sanajuuresta tulee myös Jeesuksen heprealainen nimi, *JeShUuʿa*. Herran oikeassa kädessä on pelastus! Herran oikea käsi on Pelastaja, Jeesus. Koko tuo psalmi, jota lauletaan suurissa vuotuisissa juhlissa, on vahvasti messiaaninen.

Psalmijae 20:7 liittää Herran oikean käden paitsi pelastukseen myös Jumalan Voideltuun eli Messiaaseen. Heprean Messias-sana *MaShiiacH* on suomennettuna juuri Voideltu. Kreikaksi voideltu-sana on Kristos, mistä se on sitten latinaan, ja latinan kautta muihin Euroopan kieliin, lainattu muodossa Kristus. Lainasanana siitä on kuitenkin hävinnyt yhteys merkitykseen Voideltu. Messias on Jumalan voitelema Pelastaja-Kuningas. Voideltuja olivat papit, kuninkaat ja profeetat. Jeesus Jumalan itsensä voitelemana Messiaana on näitä kaikkia. Inhimillisiltä sukujuuriltaankin Jeesus oli sekä kuninkaallista että pappissukua.

Sitten on vielä erikoinen Messias-ilmaisu Oikean kätesi mies, joka esiintyy vain psalmijakeessa 80:18. Tässä Herran oikea käsi yhdistyy alkutekstissä nimitykseen Ihmisen Poika, joka esiintyy myös Danielin kirjassa ja jota Jeesus käytti usein itsestään. Oikea käsi ja Jeesus, Pelastaja. Oikea käsi ja Messias, Voideltu. Oikea käsi ja Ihmisen Poika.

Ehkä vahvin ennustus siitä, että Jumalan oikean käden mies on Messias ja että Jeesus on korotettu Jumalan oikealle kädelle taivaassa, on Psalmin 110 jae 1. Uuden testamentin tulkinta tästä jakeesta on erittäin selvä. Jeesus itse lainaa tätä jaetta (Matt. 22:44), Pietari mainitsee sen helluntaisaarnassaan (Apt. 2:34), Paavali viittaa siihen kirjeissään ja samoin heprealaiskirjeen kirjoittaja lainaa sitä useamman kerran (Hepr. 1:13). Itse asiassa se on Uudessa testamentissa kaikkein lainatuin Vanhan testamentin jae, joka liittyi vahvasti alkuseurakunnan julistukseen.

Jeesuksen piti ensin astua alas kärsimykseen ja kuolemaan meidän syntiemme tähden, että Jumala sitten hänet herättäisi ja korottaisi. Siinä on pelastuksemme ydin. Jos käännymme Jeesuksen puoleen ja uskomme hänen sovitusuhrikuolemansa omalle kohdallemme, Herran oikea käsi on meille ikuiseksi turvaksi. Lopullinen voitto on jo varma, koska Jeesus on jo istuutunut Majesteetin oikean puolelle taivaissa!

Alkuseurakunnan julistus ja elämä oli tätä: Jeesus on korotettu Messias, Pelastaja, Jumalan oikealla kädellä (Hepr. 8:1). Jeesus on kuningas! Hänellä on kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Koska Jeesus on voittanut, niin häneen uskoen ja turvaten mekin saamme taivaltaa voittopalkintoa kohti Jeesuksen herruudessa.

Kaija Turunen

Jerusalemin Raamattukodin ystävät ry

Hyvät Raamattukodin ystävät

Sydämemme täyttää tuska ja ahdistus siitä, mitä Israelissa tapahtuu. Jumalan sana kuitenkin vakuuttaa ja lohduttaa meitä, että *”Hän joka Israelia varjelee ei torku eikä nuku.”* Myös Jeesuksen lohdulliset sanat rohkaisevat meitä tässäkin maailmantilanteessa. *”Rauhan minä jätän teille: minun rauhani – sen minä annan teille. En minä anna teille niin kuin maailma antaa. Älköön teidän sydämenne olko levoton älköönkä pelätkö.”* (Joh. 14:27.)

Raamattukoti on saanut jo pian 30 vuoden ajan palvella siinä, että voimallinen ja iäti kestävä Jumalan sana saa kääntäjien kautta levitä eri puolille maailmaa. Jumalan sanaa nimenomaan tämä maailma tarvitsee, kun kaikki muu horjuu.

Näkyvissä olevat ajanmerkit kertovat siitä, että Jeesus tulee pian. Nyt on vielä aikaa elonkorjuuseen. Jumala tahtoo, että kaikki saisivat kuulla evankeliumin ja tulisivat tuntemaan pelastuksen.

Teidän avullanne, rakkaat ystävät, olemme voineet välittää tukea Raamattukodille, jotta kurssit voivat toteutua. Tuellanne olemme osallistuneet siihen, että jotkut kääntäjät ovat voineet tulla kurssille, joilla ei muuten olisi ollut varaa siihen. Olemme auttaneet kansallisia kääntäjiä, joille tuki on erittäin tarpeen. Olemme osallistuneet muutamiin käännöshankkeisiin ja myös käännösten painatukseen. Suuri kiitos teille kaikille mukana olostanne tässä yhteisessä työssä. Kiitos myös kaikista rukouksista, se on pohja kaikelle Jumalan johdatukselle ja siunaukselle.

Israelin Pyhän siunausta toivottaen,
John Remes
Puheenjohtaja

Kiitoksiin ja rukouksiin

• Suuri kiitos Herralle kuluneesta vuodesta: viiden kuukauden opintokurssi, elokuun konsulttikurssi sekä venäläisten ja brasiliaisten lyhytkurssit.

• Vuoden 2024 kevätkurssi, jos Herra suo. Rukoilethan, että juuri oikeat henkilöt läpäisevät kielikokeen joulukuussa ja heidän opiskeluunsa saadaan tarvittavat varat.

• Voimia ja viisautta Jerusalemin Raamattukodin ystävien toimintaan Suomessa, niin että monet voivat kuulla, iloita ja tukea Jumalan työtä kansojen hyväksi pienen Raamattukodin kautta.

Siunattua ja levollista joulun aikaa sekä uutta vuotta 2024!

Toivottavat Jerusalemin Raamattukodin ystävät ry:n hallitus ja koordinaattori Maarit Kattilakoski

Yhteydenotot Jerusalemin Raamattukodin ystävät ry:n toimistoon 18.12.2023–1.1.2024 vain sähköpostitse, toimisto@raamattukoti.fi. Kiireellisissä tapauksissa yhteydenotot puheenjohtajaan John Remekseen, puh. 044 377 3377.

Lahjoitukset Raamattukodin työhön voi antaa Jerusalemin Raaamattukodin ystävät ry:n kautta oheisella viitesiirrolla. Myös Lempäälän helluntaiseurakunnan Israel-kassa välittää varoja Raamattukodin työlle.

Saajan tilinumero	FI26 5790 1220 0850 55 OKOYFIHH
Saaja	Jerusalemin Raamattukodin ystävät ry
Maksajan nimi ja osoite	
Allekirjoitus	
Tililtä nro:	

TILISIIRTO GIRERING

1009 Raamatunkääntäjien koulutus Israelissa
1096 Uusien äidinkielisten Raamattujen käännöstyö ja painattaminen
1025 Missä tarve on suurin

ahankeräyslupa: RA/2022/326, myöntäjä: Poliisihallitus 3.3.2022. Keräysalue: koko Suomi Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Voimassa voimassa 3.3.2022 lähtien. Varat käytetään tässä uutiskirjeessä mainittuihin tarkoituksiin.

Viitenumero		
Eräpäivä		Euro

”Maksu välitetään saajalle maksujenvälityksen ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella”.
”Betalningen förmedlas till mottagaren enligt villkoren för betalningsförmedling och endast till det kontonummer som betalaren angivit.”

Vuoden 2024 tilaisuuksia

Järjestämme yhteistyössä eri seurakuntien kanssa Raamattukodin tilaisuuksia. Vuoden 2024 tilaisuudet ja kiertueet ovat työn alla. Tilaisuuksien tiedot päivitetään nettisivulle. Mikäli haluat Raamattukodin jonkun puhujan vieraaksi seurakuntaasi, lähetysiltaan tai Israel-iltaan, otathan yhteyttä koordinaattori Maarit Kattilakoskeen, toimisto@raamattukoti.fi tai puhelimitse 044 265 4739.

Uutiskirjeemme

Lähetämme paperisen uutiskirjeen kaksi kertaa vuodessa. Mikäli haluat saada lisäksi myös sähköisen uutiskirjeen, joka lähetetään noin kerran kuukaudessa, ilmoitathan sähköpostiosoitteesi meille. Muistathan ilmoittaa, kun osoitteesi muuttuu. Myös sähköpostiosoitteen muuttuessa.

Raamattukodin ystävät Facebook-sivu

Oletko jo tutustunut Facebook-sivuumme, joka löytyy nimellä Raamattukodin ystävät? Käy klikkaamassa tykkää, niin saat jatkossa uutisia myös Facebookin kautta. www.facebook.com/raamattukodinystavat

Raamattukodin ystävät -radio-ohjelma Radio Patmoksessa

Tuotamme Raamattukodin ystävät -nimistä ohjelmaa. Ohjelma on kuultavissa Radio Patmoksen taajuuksilla parittoman viikon perjantaina klo 16.30 ja uusintana lauantaina klo 12 uutisten jälkeen sekä nettisivulta radio.patmos.fi. Aiemmat ohjelmat löytyvät Raamattukodin nettisivulta raamattukoti.fi sekä Radio Patmoksen arkistosta nettisivulta patmos.fi/radio-patmos, mistä löytyvät myös taajuudet. Tervetuloa kuulolle.

Nettisivumme uudistuivat

Raamattukodin suomenkieliset nettisivut ovat uusiutuneet ja uusi osoite on raamattukoti.fi. Käy tutustumassa uusiin sivuihin ja anna meille palautetta. Uudet sivut on luonut JR Jalot Oy.

Samalla otimme käyttöön uudet sähköpostiosoitteet. Koordinaattori Maarit Kattilakosken tavoittaa osoitteesta maarit.kattilakoski@raamattukoti.fi ja toimisto@raamattukoti.fi. Myös aiemmat sähköpostiosoitteet toimivat siirtymävaiheessa.

Sähköinen uutiskirje lähetetään jatkossa osoitteesta uutiskirje@raamattukoti.fi. Tallentamalla tämän osoitteen sähköpostilaatikkosi osoitteistoon varmistat uutiskirjeen saapumisen oikeaan laatikkoon.

JR Jalot Oy on kristillisellä arvopohjalla toimiva perheyritys Huittisissa. Se toimii kotisivujen parissa, mutta tarjoaa myös mm. mainospalveluja. Yrityksen perustajat Jani ja Raisa Jalo ovat luoneet myös ilmaisen Yada-raamattupelin, jota pelataan ryhmänä opettajan/ohjaajan ohjauksella. Se on suunniteltu 3.–6. vuosiluokkien opetussuunnitelman mukaiseen uskonnonopetukseen. Peli sopii myös seurakunnan lapsi- ja nuorisotyöhön tai perheen ajanvietteeksi. Pelaajat saavat käyttää omia ongelmanratkaisukykyjään sosiaalisessa vuorovaikutuksessa ryhmän kanssa. Ilmainen nettiselaimella ja tabletilla pelattava peli löytyy osoitteesta jalot.fi/yada/. Lisätietoa pelistä voit kuulla Raamattukodin ystävät -radio-ohjelmassa, jossa Jani ja Raisa Jalo olivat vieraina. Ohjelma löytyy arkistosta nettisivultamme raamattukoti.fi.

Jerusalemin Raamattukodin ystävät ry.

Jerusalemin Raamattukodin ystävät ry, Väinö Tannerin tie 9 A 12, 01510 VANTAA
puh. 044 265 4739 (ma–to klo 9–17), toimisto@raamattukoti.fi, www.raamattukoti.fi
Facebook: Raamattukodin ystävät

Raamattukoti Israelissa: Mirja Ronning, +972 54 422 1995, mirja.ronning@gmail.com